

історичність як колективне втілення трансцендентальної самості; тотальність як наслідок репресування самістю Іншого. Спільним знаменником даних параметрів є системність – універсальна характеристика упорядкованого і засвоєного Всесвіту, втілена в образі символічної упорядкованості тексту (світ як книга). Онтологізація мови, слова, книги формує специфічну ідентичність суб'єкта як потенційного «читача» буття, паломника, герменевта-інтерпретатора. Реконструкція модерну в ХХІ столітті (неомодерн) відбувається у двох напрямках: діалогічному (на рівні філософії та освіти) та монологічному (на рівні політики нової тотальності). Бібліотека втілює у діалогічний неомодерн в комунікативних практиках, що будуються на іпостасях Я, Іншого і Третього: бібліотекаря, читача і тексту культури, який містить її універсальні смисли і коди.

Джерела:

1. Бауман З. От паломника к туристу / Зигмунт Бауман // Социологический журнал. – 1995. – № 4. – С. 133-154. – Режим доступу до журн.: <http://www.socjournal.ru/article/198>.
2. Генис А. Вавилонская башня: Искусство настоящего времени. – М.: Независимая газета, 1997. – 256 с.

УДК 021

Воскобойнікова-Гузєва Олена Вікторівна

докт. наук із соціал. комун., с. н. с.

Київський університет імені Бориса Грінченка,

Київ, Україна

МОДЕЛЬ БІБЛІОТЕКИ МАЙБУТНЬОГО: ТРИ ПИТАННЯ ДО ДИСКУСІЇ

Виникнення питання, яке виявилось актуальним та вартим професійного обговорення, а саме – розробка моделі бібліотеки майбутнього, має свою попередню історію. По-перше, мабуть нема жодного фахівця бібліотечної справи, який би свого часу не замислювався над тим, якою має бути бібліотека майбутнього, і тільки люди, далекі від інформаційної діяльності, задають питання «Чи буде бібліотека у майбутньому? Чи не замінить бібліотеку інтернет?». По-друге, цього року актив Української бібліотечної асоціації (УБА) отримав унікальну можливість навчання у Києво-Могилянській бізнес-школі (kmbs) за спеціально відкритою програмою «Стратегії розвитку» для бібліотекарів (усього навчання пройшли понад 30 фахівців бібліотечної справи з різних областей України – членів УБА, об'єднаних у

12 команд). На момент початку навчання в kmbs команда від Української бібліотечної асоціації (І. Шевченко, Я. Сошинська, О. Воскобойнікова, О. Бояринова) була свідома того, що бібліотечна справа в Україні потребує перетворень: організаційних, структурних і технологічних. Ідея перетворень вже була розвинена нами як співрозробниками проекту Стратегії розвитку бібліотечної справи України до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України», схваленої Кабінетом Міністрів України у березні цього року. І свою місію УБА бачить у тому, щоб бути каталізатором професійних і суспільних змін.

Одним з векторів такого перетворення, на нашу думку, може стати розроблення концепту бібліотеки майбутнього, це і стало головною ідеєю розробленого командою проекту, спрямованого на впровадження найкращих світових моделей бібліотек на території України. У цьому контексті ми сформулювали місію проекту: створення і просування концептів бібліотек майбутнього серед активних керівників бібліотек задля якісних змін у галузі. Своїми клієнтами ми бачимо партнерів (видавництва, великі бібліотеки, інші установи, спонсорів тощо), представників влади, які приймають рішення щодо розвитку інформаційно-бібліотечної справи, та активних керівників бібліотек.

Оскільки існує чимало різних форматів бібліотек, для розробки концепту потрібно було обрати один з них. Ми вирішили, що будемо працювати над ідеями щодо того, якою може бути головна публічна бібліотека міста Києва. У процесі підготовки концепту ми розглядали різні приклади, у тому числі європейських та американських бібліотек. Скажімо, публічна бібліотека Сіетла (США) – велика будівля у центрі міста, обладнана за найсучаснішими технологіями, з просторими приміщеннями, відкритим доступом до фондів, можливістю обслуговування різних категорій громадян, від школярів до осіб з особливими потребами. Інший варіант концепту демонструє бібліотека датського міста Орхус. Вона є органічною складовою відкритого публічного інформаційно-культурного простору. Сучасна бібліотека – тільки частина цієї установи. Тут органічно взаємодіє концертна зала, приміщення для демонстрації та освоєння технологічних новацій і багато іншого. Такі ідеї ми прагнемо реалізувати в Україні.

Проте, під час розробки концепту бібліотеки майбутнього виникає ряд питань, які пропонуємо дискутувати.

1. Вірна побудова концепту бібліотеки має базуватися на виваженому визначенні її візії, місії та цінності / цінностях, які вона пропонуватиме майбутнім читачам / користувачам / клієнтам, власне співробітникам бібліотеки. Виникає питання – бачення та вироблення цих основних позицій має бути індивідуальним чи колективним, командним? Варто долучати до обговорення концепту (у будь-який реальний чи віртуальний спосіб)

широкі громадські верстви чи достатньо професійної думки із залученням фахових експертів зі сфери соціокультурного проектування та міського будівництва?

2. Наступне питання, яке на нашу думку, неодмінно виникатиме унаслідок загальної світоглядної дискусії між технократами та гуманістами. Яка складова концепту має бути домінуючою – ідеологічна (у сучасному розумінні ідеології читачецентристських / клієнт-орієнтованих концепцій) чи технологічна? Або якась інша, яку визнає найважливішою команда розробників разом із замовниками?

3. І які у вибраному контексті мають встановлюватися зв'язки з іншими, зовнішніми структурами та організаціями, що стають замовниками та партнерами у реалізації майбутнього концепту? Взаємозв'язки та взаємовідповідальність стають неодмінними атрибутами такого співробітництва, то яким нам бачиться коло партнерів, що спроможні допомогти громадській організації у виробленні та реалізації концепту бібліотеки майбутнього?

Порушене питання у цілому перебуває у сфері впливу бібліотечної футурології (оскільки йдеться про фахове прогнозування майбутнього бібліотеки як соціального інституту та інформаційно-бібліотечної сфери як кінцевого результату) і тому дуже важливим є етап вибору наукового методологічного підґрунтя, в якому рівною мірою має бути враховано суто бібліотекознавчі напрацювання та науковий досвід соціального прогнозування, використання методик соціального та соціокультурного проектування.

UDC 027.54 (438)

Katarzyna Ślaska

National Library of Poland,

Warsaw, Poland

NEW TECHNOLOGIES AND NEW DIGITAL SERVICES FOR USERS IN THE NATIONAL LIBRARY OF POLAND

The National Library of Poland is the central library and national bibliographic information centre for the whole country. Its mission is to protect national heritage preserved in the form of handwritten, printed, electronic, recorded sound and audiovisual documents. The primary task of the National Library is to acquire, store and permanently archive the intellectual output of Poles, whether the works of citizens living in the country, the most important foreign works, or publications related to Poland and published abroad. Development of information technologies